

Vergaderjaar 1998–1999

26 200 C

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Gemeentefonds voor het jaar 1999

Nr. 3

BIJLAGEN BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING

Bijlage 1:	Overzicht van de economische en functionele codering van de uitgaven- en ontvangstenartikelen	2
Bijlage 2:	Stand wetgeving	3
Bijlage 3:	Artikel 12-gemeenten	4
Bijlage 4:	Overzicht van de door de Staten-Generaal aanvaarde moties en de door de bewindspersonen gedane toezeggingen in de voorgaande begrotingcyclus	5
Bijlage 5:	Overzicht circulaires gemeentefonds	7
Bijlage 6:	Adviezen Raad voor de financiële verhoudingen ¹	8
Bijlage 7:	Evaluatie-onderzoeken gemeentefonds	9
Bijlage 8:	Lijst van belangrijke termen en hun betekenis	10

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

BIJLAGE 1
Overzicht van de economische en functionele codering van de uitgaven- en ontvangstenartikelen

		UITGAVEN			CODERING	
Artikel		1997	1998	1999	economisch	functioneel
1	algemeen					
03	Kosten uitvoering financiële verhoudingen	2 972	5 500	5 500	12	13.2
04	Kosten Waarderingskamer	1 459	1 400	1 400	43.A	13.2
05	Verzekering huisvesting VO	24 961			43.A	13.2
06	Oude tekorten Amsterdam	106 546			43.A	13.2
2	algemene uitkering					
01	algemene uitkering	21 039 697	21 840 284	22 668 385	43.C	13.2
3	integratie-uitkeringen					
02	Integratie-uitkering WUW-middelen	161 938	152 400	142 900	43.C	13.2
05	Integratie-uitkering kinderopvang	17			43.C	13.2
06	Integratie-uitkering huisvesting onderwijs	326 750	253 500	200 500	43.C	13.2
07	Integratie-uitkering Verdi		5 700	5 700	43.C	13.2
09	Integratie-uitkering Fonds Sociale vernieuwing		144 300	144 300	43.C	13.2
10	Integratie-uitkering afschaffing milieuleges		63 000	68 100	43.C	13.2
11	Integratie-uitkering precario		26 400	50 000	43.C	13.2
	Totaal	21 664 340	22 492 484	23 286 785		
		ONTVANGSTEN			CODERING	
Artikel		1997	1998	1999	economisch	functioneel
1	algemeen					
01	Terugontvangsten wegens te veel betaalde voorschotten aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten	277	–	–	47.A	13.2
04	Terugontvangsten Waarderingskamer	162	p.m.	p.m.	47.A	13.2
06	Terugontvangsten oude tekorten Amsterdam	4 000	–	–	47.A	13.2
2	ontvangsten ex artikel 4 Financiële-verhoudingswet	19 729 558	22 492 484	23 286 785	36, 37	13.6
5	batig saldo van de vorige dienst					
01	Batig saldo van de vorige dienst	1 930 341	–	–	–	–
	TOTAAL	21 664 338	22 492 484	23 286 785		

Stand wetgeving**Uitkeringsjaar 1996**

De slotwet van het gemeentefonds voor het jaar 1996 is vastgesteld bij wet van 19 november 1997 (Stb. 1997, 628)

Uitkeringsjaar 1997

Bij wet van 23 januari 1997 is de ontwerp-begroting 1997 voor het gemeentefonds vastgesteld (Stb. 1997, 107). De eerste suppletore begroting 1997 (wijzigingen samenhangende met de Voorjaarsnota) is op 23 mei 1997 ingediend bij de Tweede Kamer en op 26 juni goedgekeurd (kamerstukken II 1996–1997, 25 363). Na aanvaarding door de Eerste Kamer op 9 september 1997 is de eerste suppletore begroting bij wet vastgesteld op 11 september 1997 (Stb. 1997, nr. 446). De tweede suppletore begroting 1997 (wijzigingen samenhangend met de Najaarsnota) is op 1 december 1997 ingediend bij de Tweede Kamer en op 17 december goedgekeurd (kamerstukken II 1997/1998, 25 787). Na aanvaarding door de Eerste Kamer op 27 januari is de tweede suppletore begroting bij wet vastgesteld op 29 januari 1998 (Stb. 1998, nr. 71). De ontwerp-slotwet is op 30 juni 1998 ingediend bij de Tweede Kamer (kamerstukken II 1997/1998, 26 102).

Uitkeringsjaar 1998

Bij wet van 4 februari 1998 is de ontwerp-begroting 1998 voor het gemeentefonds vastgesteld (Stb. 1998, 64). De eerste suppletore begroting 1998 (wijzigingen samenhangende met de Voorjaarsnota) is op 17 april 1998 ingediend bij de Tweede Kamer en goedgekeurd op 18 juni 1998 (kamerstukken II 1997/1998, 26 005). Na aanvaarding door de Eerste Kamer op 29 juni 1998 is de eerste suppletore begroting bij wet vastgesteld op 2 juli 1998 (Stb. 1998, nr. 468).

BIJLAGE 3

Artikel 12-gemeenten

Het volgende overzicht bevat de namen van gemeenten, die over 1998 een aanvullende uitkering hebben aangevraagd dan wel waaraan over 1998 een aanvullende uitkering is toegekend. Daarnaast is de stand van zaken weergegeven.

gemeente	stand van zaken
Geldermalsen	(eerste) IFLO-rapport ¹ wordt 1 december 1998 verwacht
Gouda	beschikking is afgegeven
Lelystad	beschikking is afgegeven
Ouderkerk	beschikking is afgegeven
Purmerend	beschikking is afgegeven
Reiderland	(derde) IFLO-rapport wordt 1 december 1998 verwacht
Scheemda	(vierde) IFLO-rapport wordt 1 december 1998 verwacht
Schoonhoven	beschikking is afgegeven
Zaltbommel	IFLO-rapport is eind juli verschenen

¹ IFLO staat voor Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden.

BIJLAGE 4**Overzicht van de door de Staten-Generaal aanvaarde moties en de door de bewindspersonenen gedane toezeggingen in de voorgaande Begrotingscyclus****A. Door de Staten-Generaal aanvaarde moties**

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
Verzoek aan de Regering overleg met de VNG te openen om te komen tot een gestandaardiseerde grondslag voor lokale heffingen.	kamerstukken II, 25 613, nr. 5. (motie Hoekema)	In overleg met de VNG wordt thans in werkgroepverband gezien hoe de motie kan worden uitgevoerd en welke consequenties uitvoering van de motie heeft. De tussentijdse resultaten van de werkgroep worden besproken in het Najaarsoverleg met de VNG. In dit overleg zal nader worden besloten hoe verder wordt gegaan met de uitvoering van de motie.
Verzoek aan de Regering de vrijstelling OZB voor substraatteelt toe te voegen aan artikel 220 d van de Gemeentewet.	kamerstukken II 25 600 C, nr. 13. (motie Van der Hoeven en Remkes)	De fondsbeheerders zullen dit onderwerp in het Najaarsoverleg met de VNG bespreken, waarna de Tweede Kamer over de uitkomsten van het overleg zal worden geïnformeerd.
Verzoek aan de Regering om de regels van de invorderingswet zodanig aan te passen dat een geringe stijging van het inkomen niet leidt tot verlies van het recht op kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.	kamerstukken II 25 600 C, nr. 14. (motie Noorman-Den Uyl)	De WIK heeft de motie in behandeling en zal naar verwachting in september advies uitbrengen aan de betrokken bewindspersonenen.
Verzoek aan de Regering bij Voorjaarnota middelen aan het gemeentefonds toe te voegen voor het leerlingenvervoer.	kamerstukken II 25 600 C, nr. 18. (motie Noorman-Den Uyl en Van der Hoeven)	De Kamer is hierover geïnformeerd in de brief van de minister van Verkeer en Waterstaat. (kamerstukken II, 25 600 XII, nr. 41). Zie ook de wijziging van de regeling zitplaatsverdeling in bus en auto. (Staatscourant 1998, nr. 113)
Verzoek aan de Regering de uitname uit het gemeentefonds in verband met de terugbetaling van de artikel 12-uitkering aan de gemeente Den Haag te verlagen.	kamerstukken II 25 600 C, nr. 22. (motie Noorman-Den Uyl)	Deze motie is onderdeel geweest van de besluitvorming rond de kabinetsformatie.

B. Door de bewindspersonenen gedane toezeggingen

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
De Kamer wordt schriftelijk geïnformeerd over de technische gevolgen van een eventuele verlaging van het rekestarief naar f 14,-.	Algemeen overleg, 24 november 1997	De Kamer is hierover geïnformeerd op 20 mei 1998. (kamerstukken II, 25 600 C, nr. 25)
Wanneer een eenmalige financiële bijdrage van het Rijk past in de financiële problematiek van een gemeente, dan wordt deze mogelijkheid voor iedere gemeente geopend. De Kamer krijgt een inventarisatie van artikel 12-gemeenten, die met een eenmalig bedrag uit de brand geholpen zijn.	Handelingen TK 13, 17 december 1997	Dit overzicht is de Kamer toegestuurd op 12 maart 1998. (kamerstukken II, 25 936, nr. 1)
De toezegging om te bekijken of over de behoedzaamheidsreserve rente uitgekeerd kan worden.	Handelingen TK 13, 17 december 1997	De Kamer is hierover geïnformeerd op 11 februari 1998. (kamerstukken II, 25 600 C, nr. 21)
Het kabinet zal in overleg treden met de VNG om te komen tot verlaging van de jaarlijkse lasten voor het collectief der gemeenten, die veroorzaakt worden door de voorfinanciering van de artikel 12-uitkering van de gemeente Den Haag.	Handelingen TK 13, 17 december 1997	Het overleg is gehouden op 3 februari 1998 en heeft geleid tot een verlaging van het rentepercentage van 5,7% naar 4,9%. De Kamer is hierover geïnformeerd op 11 februari. (kamerstukken II, 25 600 C, nr. 21)

B. Door de bewindspersonen gedane toezeggingen

Omschrijving van de motie	Vindplaats	Stand van zaken
De Kamer wordt schriftelijk geïnformeerd over thema waterschappen en lastenverlichting.	Algemeen overleg, 17 december 1997	De Kamer is hierover geïnformeerd op 20 mei 1998. (kamerstukken II, 25 600 C, nr. 25)

BIJLAGE 5**Overzicht circulaires Gemeentefonds**

datum	nummer	onderwerp	maximale geldigheidsduur
<i>A. Nog geldende circulaires aan de gemeentebesturen verzonden vóór 1 juni 1997</i>			
02-06-1994	fip 94/363	Bebouwingsgegevens	uiterlijk tot 1-1-2000
<i>B. Aan de gemeentebesturen in de periode 1 juni 1997 tot 1 juni 1998 verzonden circulaires</i>			
23-06-1997	FO97/U875	Junicirculaire gemeentefonds 1997	uiterlijk tot 1-7-1998
15-09-1997	FO97/U1336	Septemercirculaire gemeentefonds 1997	uiterlijk tot 1-7-1998
03-10-1997	fip 97/926 M	Voorschot algemene uitkering 1998, raming basisgegevens	uiterlijk tot 1-1-1999
03-12-1997	FO97/U2055	Decemercirculaire gemeentefonds 1997	uiterlijk tot 1-7-1998
18-12-1997	fip 97/1258 M	Vaststelling suppletie-uitkering	uiterlijk tot 1-1-2001
20-05-1998	FO98/U826	Meircirculaire gemeentefonds 1998	uiterlijk tot 1-7-1999

BIJLAGE 6

Adviezen Raad voor de financiële verhoudingen¹

Bijgevoegd zijn de volgende adviezen van de Raad voor de financiële verhoudingen:

Datum	Onderwerp	Kenmerk
16 april 1998	Advies BTW-compensatiefonds	Rfv 33.01/001.008
16 april 1998	Cumulatie herverdeeeffecten	Rfv 12.00/003.007
12 juni 1998	Advies milieuleges	Rfv 16.13/001.014

¹ Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.

Evaluatie-onderzoeken gemeentefonds

titel	auteur	korte inhoud
Evaluatie normeringsmethode gemeentefonds en provinciefonds	Ministerie van Financiën, februari 1998	Evaluatie van de in de afgelopen kabinetsperiode gehanteerde normeringssystematiek.
Financiële positie van de gemeenten verkend	Ministerie van Binnenlandse Zaken, maart 1998	Verkenning van de financiële positie van Nederlandse gemeenten.
Monitor Lokale lasten 1998	Ministerie van Financiën, september 1998	Overzicht van de ontwikkelingen op het gebied van de lokale lasten.
Periodieke Onderzoeksrapportage gemeentefonds (POR)	Ministerie van Binnenlandse Zaken, september 1998	Jaarlijks onderzoek naar de vraag of de verdeling van het gemeentefonds nog voldoende aansluit bij de relatieve kosten van gemeenten.

BIJLAGE 8

Lijst van belangrijke termen en hun betekenis

Aanvullende uitkering uit het gemeentefonds (artikel 12-uitkering)	Uitkering op aanvraag van gemeenten waar de algemene middelen aanmerkelijk en structureel tekort schieten om in de noodzakelijke behoeften te voorzien, ondanks een redelijk peil van de eigen inkomsten.
Accres	Bedrag waarmee het beschikbare bedrag van het gemeentefonds jaarlijks wordt aangepast, gebaseerd op een bestuurlijk overeengekomen normeringmethode.
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	Uitkering aan alle gemeenten die ten goede komt aan de algemene middelen.
Artikel 12-uitkering	Zie aanvullende uitkering uit het gemeentefonds.
Behoedzaamheidsreserve	Gedeelte van de algemene uitkering (f 460,0 miljoen) dat niet aan de gemeenten wordt uitgekeerd, maar als reservering apart wordt gehouden. Eventuele fluctuaties in de hoogte van de algemene uitkering uit hoofde van de normeringsmethode worden na afloop van het begrotingsjaar verrekend met de behoedzaamheidsreserve. Een positief resultaat wordt alsnog aan de gemeenten overgemaakt, een negatief resultaat leidt tot een verlaging van de algemene uitkering.
Cluster	Samenhangend geheel van beleidsterreinen uit oogpunt van kostenoriëntatie en verdeling. Aggregatieniveau voor het verdelen van middelen voor één of meer maatregelen over een uitkeringsjaar.
Financiële-verhoudingswet	Wet waarin de wijze van verdeling van het gemeentefonds en provinciefonds is vastgelegd. Per 1-1-1997 is de wet voor het gemeentefonds geheel herzien. Per 1-1-1998 is eenzelfde operatie afgerond voor het provinciefonds.
Integratie-uitkering uit het gemeentefonds	Uitkering die wordt toegepast als overheveling ineens van een specifieke uitkering naar de algemene uitkering bezwaarlijk is vanwege de hoogte van de herverdeleffecten. De integratie-uitkering voorziet dan in een geleidelijke overgang naar de algemene uitkering.
IPO	Interprovinciaal Overleg, landelijk samenwerkingsverband van alle Nederlandse provincies.

Loon- en prijscompensatie taakmutaties	Structurele compensatie ten behoeve van het gemeentefonds op basis van vrijvallende rijksuitgaven, bovenop de overdracht van middelen voor zogenoemde taakmutaties.
Meicirculaire, september-circulaire	Circulaires van de gemeentefondsbeheerders aan de gemeenten met mededelingen over het niveau en de verdeling van de gemeentefondsuitkeringen voor een aantal uitkeringsjaren.
Monitor Lokale lasten	Jaarlijkse monitor van de fondsbeheerders, waarin gerapporteerd wordt over de hoogte en de ontwikkeling van de lokale heffingen voor gezinnen en bedrijven.
Netto gecorrigeerde rijksuitgaven	Grondslag voor de berekening van het accres van het gemeentefonds. De netto-rijksuitgaven zijn de brutorijksuitgaven minus de niet-belastingontvangsten van het rijk. Correcties hierop vormen onder meer de uitgaven voor de rente op de staatschuld, ontwikkelingssamenwerking, de Europese Unie, het gemeentefonds en het provinciefonds.
Normeringsmethode	Bepaling van het accres van het gemeentefonds op basis van een norm. De norm is de jaarlijkse procentuele ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. De methode is sinds 1995 van toepassing.
Periodieke onderhoudsrapportage (POR)	Jaarlijkse rapportage aan de Staten-Generaal over de staat van de verdeelmaatstaven van het gemeentefonds. Wanneer de bestaande verdeling niet meer voldoet aan de kostenstructuren bij de gemeenten, dan wordt gerapporteerd hoe de verdeling kan worden aangepast, cq. welke onderzoeken op dat gebied lopen.
Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv)	Adviesorgaan op het terrein van de gemeentelijke en provinciale financiën.
Suppletie-uitkering uit het gemeentefonds	Uitkering, die als bijzondere vorm van overgangsregeling wordt toegekend aan gemeenten.
Verdeelmaatstaf	Maatstaf ter verdeling van de algemene uitkering die verband houdt met de gemeentelijke behoefte aan algemene middelen. De Financiële-verhoudingswet bevat op dit moment 34 verdeelmaatstaven.
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten, landelijk samenwerkingsverband van alle Nederlandse gemeenten.

Voorfinanciering artikel 12	Een aanvullende uitkering, die door het Rijk aan het gemeentefonds ineens wordt uitbetaald, teneinde de artikel 12-status van een gemeente in één keer te kunnen beëindigen zonder het collectief van gemeenten over te belasten. In de jaren erna wordt door het collectief van gemeenten stapsgewijs aan het Rijk terugbetaald.
Waarderingskamer	Zelfstandig bestuursorgaan dat toeziet op een correcte waardering van onroerend goed in Nederland. De gemeenten dragen via het gemeentefonds bij aan de bekostiging van dit orgaan.